Mo eesti wennad, õed ka,
Sest wõite palju õppida,
Kuis oli see wirk Kreka mees,
Kes kuulsaks säi mailma ees.
Ei, polnd ta palju koolitud,
Ei saand tast noorelt hoolitud,
Sest tema, polnud terwe pois
Ja waatke, mis ta päraft wois.
Ta ise ennast õppetand,
Misga kõik wigad lõppetand.
Ja priske, tark ja terwe mees
Ta pidas kõnet rahwa ees.
Kas eesti mehed, poisid ka
Ei woi nii tarkust õppida?
Kas meil ei ole ilus keel,
Kus õitseda wõib rahwa meel?
Wõi, pole meil head raamatud,
Mis saawad linnas trükkitud.

---

4. Sokrates. † (surm.) 399 enn. Kr.

Sokrates oli Kreka rahwa mees, sealt maa kõige targem kirja tark õppetud meeste seas. Tema isa oli nikkerdaja, kes kõik sugusid puu kujusid ja nägusid wälja leikas; ja ta ise kegi ka mõni aeg seda tööd, mis ta oma isast õppind. Ometi armastas ta kõige rohkem lapsi, poissa, noori mehi ja päraft ka kõiki inimesi õppetada ja rahwale kõnesid pidada.

Et kül Sokrates waest wiisi elas, aga siiski

kasinaste ja puhtaste, ta ei söönud head ega kannud kallist, waid sõi nii suguft rooga, kellest waesemad inimesed elasiwad, käis alati palja jalu, ja oli ka sagedaste mõnda korda ööd otsa kirjade kallal töös. Tema pea asi ja mõtte oli ikka: Mida wähem inimene pruugib, seda õnnelikum ta on. Ei ühtegist pruukida ega midagi tarwitada, on jumalik; mida wähem inimene oma elu ülespidamiseks ära elab, seda enam saab ta jumaliku olemise ligemale.

Kui ta jooksmise ehk muu nii suguse keha paenutamise ja ihu waewamisega, mis Kreka rahwa auusad wiisid oliwad, ennast wäsitades higistand, ja selle järele ühe karastaja kaewu woi allika juure tuli, siis ei joond ta mite kohe, waid täitis mõnda korda wee riista, mis seal juhtus olema, ja kallas wee jälle maha, esiteks, et oma terwisele mite kahju teha, ja teiseks, oma tahtmisi ja himusid walitseda.

Tema naene, Xantippe (üitle Tsantippe) oli tujakas paha meeleline ja wäga tülikas naesterahwas. Ühel päewal oli ta jälle wäga kuri ja tige, käratses ja taples hästi Sokratesega. Tema aga oli wait ja ei pannud seda tähelegi. Kui naese kära koguni suureks läks, nõnda et kannatlik mees isegi ei woind seda enam wälja kanda, tõusis ta wiimaks üles ja läks rahuliste eest ära. Selle üle sai Xantippa weel enam wihaseks. Ta wõttis riista ja wiskas sellega wet läbi akna tema peale. „Ma mõtlesin kül,“

Eesti-maa rahwa Kalender 1873, lk. 26